
ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XII/58/11

RADY GMINY RADOMIN

z dnia 20 lipca 2011 roku

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

**Program usuwania i
utylizacji azbestu oraz
wyrobów zawierających azbest na
terenie gminy Radomin.**

URZĄD GMINY RADOMIN
RADOMIN 1 A
87-404 RADOMIN
POW. GOLUBSKO-DOBRZYŃSKIU

Maj 2011r.

Opracowanie własne

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

1. DANE OGÓLNE O AZBESCIE

Azbest obdarzony tak cennymi cechami jak miękkość, giętkość, odporność na ogień, postrzegany był w czasach starożytnych jako jedwab tajemniczego świata minerałów. Nadawano mu wiele nazw, znany był jako kamień bawełniany, czy len kamienny, skalny oprzęd, płótno niepalne.

Historia azbestu zatoczyła, jak widać, ogromne koło od zachwyty połączonego z przypisywaniem mu właściwości magicznych w czasach starożytnych, różnorodnego wykorzystywania ogromnych ilości surowca na skalę przemysłową w pierwszej połowie naszego wieku, do całkowitego zakazu jego stosowań w wielu krajach świata w latach 90-tych.

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami różnych metali. W zależności z jakim metalem krzemiany tworzą związek wyróżnia się kilka typów azbestu o różnej szkodliwości dla zdrowia. Najgroźniejszy jest azbest niebieski (krokidolit). Największe zastosowanie przemysłowe ma azbest biały (chryzotyl), następnie azbest niebieski oraz brązowy (amosyt).

Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne, takie jak odporność na bardzo

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

wysokie temperatury, odporność na działanie chemikaliów, kwasów, zasad, wody morskiej. Charakteryzuje się także dużą sprężystością i wytrzymałością mechaniczną. Cechy te spowodowały, że znalazł on zastosowanie w wyrobie bardzo różnorodnych produktów.

Stosowanie azbestu stwierdzono już ok. 4500 lat temu na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Wzmianki w różnego rodzaju kronikach świadczą, że azbest od XV do XIX wieku dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania, m. in., knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych. W końcu XIX wieku rozpoczęto wydobywanie azbestu na skalę przemysłową początkowo w Kanadzie, a następnie w Rosji. Pomimo udowodnionego działania chorobotwórczego chryzotyl uznawany za mniej szkodliwy od krokidolitu pozostaje, np. w USA, ważnym elementem wielu technologii o kluczowym znaczeniu. Aktualnie azbest wykorzystywany jest m.in. w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych, których silniki rakietowe pokrywane są osłoną impregnowaną azbestem, a także w przemyśle okrętowym.

Dalsze kopalnie powstawały w Afryce na obszarach Rodezji i obecnej RPA. Po roku 1910 nastąpił szereg dalszych odkryć i eksploatacji złóż w różnych rejonach świata. W latach 60 – tych ubiegłego stulecia przełomem było wykorzystanie azbestu do wyrobu niepalnej papy, zwłaszcza w okresie, gdy pożary budynków były prawdziwą plagą. W pierwszych latach naszego stulecia mieszaniny azbestu i cementu wkroczyły do przemysłu materiałów budowlanych w postaci lekkich i wytrzymałych płyt, znanych jako eternit.

Płyty te do dzisiaj stosowane są do pokryć dachowych. Znajdowały one także zastosowanie jako okładziny ścienne oraz wytłaczane panele do dekoracji ścian i sufitów. Mineral stał się prawdziwym przebojem za sprawą silników parowych, których niezbędnym elementem poddanym działaniom gorącej pary były różnego typu szczeliwa i uszczelki. Azbest w połączeniu z gumą w pełni spełniał oczekiwania konstruktorów. Dzięki wspomnianym unikalnym właściwościom azbest był wykorzystywany jako surowiec w ponad 1000 opisanych technologiach. m. in. stosowany był do produkcji wyrobów azbestowo – cementowych, wyrobów włókienniczych,

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

przędzy, sznurów, szczeliw, wyrobów ciernych, takich jak klocki hamulcowe, tarcze sprzęgłowe, wyrobów hydroizolacyjnych: lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe, do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz wojskowych masek przeciw gazowych.

2. ZASTOSOWANIE AZBESTU W POLSCE

W Polsce azbest najczęściej wykorzystano do produkcji:

- pokryć dachów: eternit i papa dachowa
- płyt elewacyjnych i balkonowych
- rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i c.o.
- przewodów kominowych i zsyków w blokach
- sprzęgieł i hamulców do wind
- różnych typów izolacji cieplnej, bojlerów, kotłów, wymienników ciepła, przewodów c.o.
- ognioodpornych kocy azbestowych.

To są jedynie przykłady najliczniej obecnych w budownictwie mieszkaniowym w Polsce wyrobów z azbestem. Należy pamiętać, że azbest był stosowany w około 3000 produktów, dlatego jeżeli tylko zachodzi podejrzenie, że dany wyrób może zawierać azbest, bezpieczniej jest założyć, że tak jest. Azbest stanowi zbyt duże zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego, aby ponosić jakiegokolwiek ryzyko pomyłki.

Zastosowanie azbestu w poszczególnych działach gospodarki:

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

W budownictwie azbest stosowano tam, gdzie potrzebna była podwyższona odporność ogniowa i zabezpieczenie elementów narażonych na wysoką temperaturę oraz w materiałach tłumiących hałas. W roku 1980 z płyt azbestowo – cementowych wykonanych było około 45% pokryć dachowych i fasadowych. Do roku 1995 wielkość ta zmniejszyła się do około 30%, a obecnie nie przekracza 20%. Ocenia się, że na terenach wiejskich około 80% dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych pokrytych jest płytami azbestowo-cementowymi. Płyty te montowane były także w obiektach przemysłowych, a przede wszystkim w chłodniach kominowych i wentylatorowych. Znaczącą pozycję w zestawieniu wyrobów azbestowych wykorzystywanych w budownictwie stanowią rury azbestowo - cementowe w ziemi i budynkach.

Przykładowe wykorzystanie poszczególnych wyrobów azbestowych w budownictwie:

- ♣ eternit – faliste płyty azbestowo - cementowe
- ♣ karo – płyty dachowe lub elewacyjne
- ♣ płyty prasowane
- ♣ rury azbestowo - cementowe, stosowane jako przewody wentylacyjne i dymowe (ok. 22% azbestu)
- ♣ różnego typu kształtki azbestowe

– energetyka

W przemyśle energetycznym azbest stosowano jako izolacje termiczne w formie sznurów i tektur na uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze w zaworach, wymiennikach ciepła, w izolacjach tras ciepłowniczych. Wyroby zawierające azbest umiejscowione są w kominach o dużej wysokości , chłodniach kominowych , chłodniach wentylatorowych, rurach odprowadzających parę oraz zraszalnikach.

Przykładowe wykorzystanie poszczególnych wyrobów azbestowych w energetyce:

- ♣ izolacja urządzeń w elektrowniach i elektrociepłowniach
- ♣ izolacja tras ciepłowniczych
- ♣ uszczelnienia np. w zaworach

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

- transport

W transporcie azbest stosowano do termoizolacji i izolacji elektrycznych urządzeń grzewczych w elektrowozach, tramwajach, wagonach, metrze, w termoizolacji silników pojazdów mechanicznych, w uszczelkach pod głowicę, elementach kolektorów wydechowych oraz sprzęgłach i hamulcach. Powszechnie stosowano azbest w kolejnictwie, w przemyśle lotniczym i stoczniowym.

- infrastruktura drogowa

Odrębnym zagadnieniem jest gospodarcze wykorzystanie odpadów azbestowych. Odpady były używane do budowy korpusów dróg i placów, utwardzania nawierzchni oraz ich remontów i ulepszenia. Problem ten dotyczy terenów, na których funkcjonowały zakłady produkujące wyroby azbestowo – cementowe. Tam też nagminnie występował proceder powszechnego wykorzystania odpadów poprodukcyjnych zarówno na terenach publicznych jak i prywatnych.

Azbest używany był również w przemyśle chemicznym, szklarskim, w systemach wentylacji, oraz klimatyzacji.

3. WPLYW AZBESTU NA ZDROWIE CZŁOWIEKA

Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Ryzyko wynikające dla zdrowia z wchłaniania pyłu drogą pokarmową jest znikome. Biologiczna agresywność pyłu azbestu jest związana ze stopniem penetracji i ilością włókien w dolnej części układu oddechowego. Proces ten zależy od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma średnica poszczególnych włókien, długość odgrywa mniejszą rolę. Włókna cienkie o średnicy poniżej 3 μm przenoszone są łatwiej i odkładają się w końcowych odcinkach dróg oddechowych, podczas, gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnej części układu oddechowego. Skręcone włókna chryzotyłu o dużej średnicy mają

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

tendencje do zatrzymywania się wyżej niż igłowate włókna azbestów amfibolowych, z łatwością przenikające do obrzeży płuca.

W oczyszczaniu dolnej części układu oddechowego z włókien uczestniczą głównie trzy mechanizmy biologiczne. Większość pyłu usuwana jest z dróg oddechowych za pośrednictwem śluzu, odkrztuszania, wypluwania lub połykania. Krótkie włókna pochłaniane są w drogach oddechowych przez makrofagi. Niektóre włókna azbestu wychwytywane są przez komórki nabłonkowe wyściełające drogi oddechowe; włókna gromadzą się w warstwie śródmiąższowej i przenoszone są do gruczołów chłonnych. Około 1/3 wdychanych włókien umiejscawia się w końcowych odcinkach układu oddechowego. Oczyszczanie drzewa oskrzelowego przebiega dwufazowo. Prawie połowa wdychanych włókien usuwana jest w ciągu kilku dni, pozostałe w dłuższym czasie. W procesie usuwania wewnątrzplucnych depozytów niewątpliwie negatywną rolę odgrywają czynniki zewnętrzne, takie jak dym tytoniowy i inne zanieczyszczenia powietrza.

Na występowanie i typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien oraz stężenie włókien i czas trwania narażenia, a więc kumulowana dawka pyłu azbestu w ciągu życia osobniczego, określana iloczynem średniego stężenia pyłu i czasu trwania ekspozycji oraz efektywność biologicznych mechanizmów oczyszczania układu oddechowego.

Wyniki dotychczasowych badań wskazują, że zatrzymywanie chryzotyłu w górnych drogach układu oddechowego jest bardziej prawdopodobne, niż zatrzymywanie amfiboli. Usuwanie zaś chryzotyłu z płuc jest również bardziej skuteczne, a więc retencja amfiboli w płucach jest większa.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, tj. takie, które z powietrzem dostają się do pęcherzyków płucnych, skąd mogą penetrować tkankę płucną. Średnica włókien respirabilnych jest mniejsza od 3 μm . Włókna respirabilne o długości poniżej 5 μm , poza częściowym wydalaniem, pochłaniane są przez makrofagi, co jest jedną z dróg biologicznego mechanizmu oczyszczania układu oddechowego z włókien. Włókna o długości powyżej 5 μm są zatrzymywane, przy czym najbardziej szkodliwa jest retencja w układzie

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

oddechowym włókien o długości ok. 20 μm .

Dane zawarte w publikacjach Światowej Organizacji Zdrowia (1986) oraz opracowanie Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakiem oparte na współczesnej wiedzy światowej umożliwiają określenie charakterystycznych cech włókien, które są odpowiedzialne za ich rakotwórczość. Do najważniejszych cech determinujących zdolność włókien do wywołania nowotworów należą ich fizyczne wymiary, a więc średnica poniżej 3 μm oraz długość powyżej 5 μm . Rakotwórczość włókien krótkich jest dyskusyjna i niewątpliwie są one rakotwórcze w znacznie mniejszym stopniu. Wniosek ten ma istotne znaczenie, gdyż większość tzw. włókien (być może słuszniej byłoby nazywać je wydłużonymi cząsteczkami), które normalnie znajdują się w powietrzu wewnątrz i zewnątrz budynków ma długość mniejszą niż 5 μm .

Jako potencjalnie rakotwórcze należy traktować wszystkie włókna o udowodnionej rakotwórczości u zwierząt, jednakże szacowanie potencjalnego ryzyka powinno uwzględniać zarówno skład chemiczny włókien jak i ich wymiary, biorąc pod uwagę tylko włókna respirabilne o długości przekraczającej 5 μm . Nie istnieje dowód epidemiologiczny wskazujący, że chryzotyl stwarza mniejsze ryzyko raka płuca niż azbest amfibolowy. Aktualnie należy wszystkie typy azbestu traktować jako powodujące takie samo ryzyko raka płuca.

4. OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA PROGRAMU

Usunięcie nagromadzonych w Polsce wyrobów azbestowych jest ogromnym problemem organizacyjnym, finansowym, administracyjnym i planistycznym. Z uwagi na skalę problemu i jego ogólnokrajowy zasięg 14 maja 2002 r. Rada Ministrów przyjęła długofalowy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Jako docelowy przyjęto 30-letni okres realizacji tego programu.

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

Już w 1997 r. uchwalono ustawę o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa ta praktycznie zamknęła okres stosowania azbestu w Polsce i spowodowała, że od 1999 r. rozpoczęto usuwanie wyrobów zawierających ten materiał. Od tego czasu ustawa była wielokrotnie aktualizowana, aby dostosować jej zapisy do sytuacji w Polsce oraz wymagań Unii Europejskiej.

Na podstawie przepisów ustawy uchwalone zostały odpowiednie rozporządzenia wykonawcze określające szczegółowy sposób realizacji przepisów. W 2001 r. weszła w życie ustawa Prawo ochrony środowiska, która uznaje azbest za substancję stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska, co wiąże się z konsekwencjami dotyczącymi postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Przede wszystkim wyroby takie powinny być wykorzystywane, przemieszczane i sukcesywnie eliminowane z zachowaniem szczególnych środków ostrożności. Postępowanie z eliminowanymi substancjami (odpadami) regulowane jest ustawą o odpadach, przy czym odpady zawierające azbest są traktowane jak odpad niebezpieczny.

5. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Wdrożenie programu na terenie Gminy Radomin ma na celu doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest oraz ich odpowiednie zutylizowanie.

Jednym z podstawowych punktów wdrożenia programu na terenie gminy Radomin jest ewidencja – inwentaryzacja obiektów zawierających eternit oraz propagowanie właściwych metod usuwania i utylizacji azbestu. Program ma na celu uświadomienie wszystkich mieszkańców o niebezpieczeństwie i szkodliwości dla zdrowia i życia człowieka.

Założeniem programu jest również zapoznanie i pomoc mieszkańcom gminy w

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

pozyskiwaniu środków finansowych na zadania związane z bezpiecznym usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu oraz wyrobów zawierających azbest. Program ma na celu podniesienie stopnia świadomości mieszkańców gminy Radomin o zagrożeniach wynikających z posiadania wyrobów azbestowych. Możliwość usunięcia oraz utylizacji wyrobów azbestowych zgodnie z programem powinna być cechą bardzo motywującą mieszkańców gminy do pozbycia się wyrobów, które mają negatywny wpływ na zdrowie człowieka.

Program swym działaniem określa sposób pozyskiwania środków zewnętrznych na demontaż, transport z miejsca wytworzenia na składowisko odpadów niebezpiecznych oraz utylizację wyrobów azbestowych z terenu gminy.

Program powinien określać aktualne dane o ilości wyrobów azbestowych na terenie gminy Radomin, system monitoringu zachodzących zmian jak również powinien określać działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie utylizacji odpadów. W programie w perspektywie powinny być określone założenia finansowe, służące do realizacji inwestycji.

6. OBSZAR DZIAŁANIA PROGRAMU

Gmina Radomin znajduje się w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie golubsko-dobrzyńskim. Ogólna powierzchnia obszaru gminy wynosi 8077 ha. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 6977 ha (86,4% powierzchni gminy). Lasy i grunty leśne zajmują 770 ha, co stanowi 9,5%.

Gmina Radomin graniczy od południa z gminą Zbójno, od północnego - zachodu z gminą Golub-Dobrzyń (powiat golubsko-dobrzyński) oraz od wschodu z gminą Brzuze i od północnego -

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

wschodu z gminą Wąpielsk (powiat rypiński).

Siedziba władz gminy znajduje się w Radominie, który pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno - usługowego oraz stanowi obszar koncentracji terenów predysponowanych do urbanizacji. Na terenie gminy znajduje się 21 miejscowości, a pod względem administracyjnym wydzielono 16 sołectw: Bocheniec, Dulsk, Gaj, Jakubkowo, Kamionka, Łubki, Piórkowo, Płonko, Płonno, Radomin, Rętwiny, Rodzone, Szafarnia, Szczutowo, Wilczewko i Wilczewo.

W końcu 2002 r. według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy gminę Radomin zamieszkiwało 4310 mieszkańców. Gęstość zaludnienia gminnego terytorium wynosiła 53 osoby na km² i była niższa od średniej dla powiatu golubsko-dobrzyńskiego (73 osoby na km²) i nieco wyższa od średniej dla gmin wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim (46 osób/ km²). Najliczniej zasiedlone były sołectwa: Radomin 1087 mieszkańców, Dulsk 564 mieszkańców i Płonno 508 mieszkańców. Najmniej ludności zamieszkuje sołectwa: Rodzone 61 mieszkańców i Jakubkowo 63 mieszkańców.

W 1978 r. w granicach obecnej gminy zamieszkiwało 4827 mieszkańców, a w 1988 r. 4403 mieszkańców. Tak więc liczba ludności nieustannie zmniejsza się, co jest następstwem ujemnego salda zarówno zmian naturalnych, jak i migracji ludności. Obecna liczba ludności stanowi zaledwie 89,4% ludności gminy z 1978 r. W świetle dotychczasowych tendencji zachodzenia zjawisk demograficznych w gminie Radomin realistyczne jest założenie, że w najbliższych kilkunastu latach będzie następować dalsza powolna regresja demograficzna. Można prognozować, że w 2016 r. liczba ludności gminy będzie oscylować około 4 tys. mieszkańców. Wizja optymistyczna mogłaby zakładać, że w następstwie „dojrzewania ostatniego wyżu demograficznego” zwiększy się liczba ludności w wieku zawierania małżeństw i zakładania rodzin. W konsekwencji można by zakładać wzrost urodzeń. Jednocześnie obecne, i zapewne przyszłe, warunki ekonomiczne egzystencji i inne powody będą ograniczać skalę prokreacji części młodych małżeństw. Ponieważ oba zjawiska znoszą się, zakłada się że przyrost naturalny w gminie będzie utrzymywał się dotychczasowym poziomie. Gmina była dotąd obszarem emigracji, a ujemne saldo ruchu

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

wędrówkowego ludności pomniejszając dodatnie saldo ruchu naturalnego podtrzymywało regresję demograficzną. Największe szanse na wzrost ludności mają sołectwa Radomin, Szafarnia i Płonne. Natomiast pozostałe sołectwa będą zmniejszać zaludnienie.

Podstawową funkcją gospodarczą gminy Radomin jest funkcja rolnicza. Dominuje prywatna własność ziemi. Indywidualne gospodarstwa rolne (732) zajmują łącznie 7049 ha użytków rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 9,6 ha.

Dominującym gatunkiem upraw polowych są zboża (68,3% ogólnej powierzchni zasiewów w gminie). Drugą lokatę pod względem wielkości arealu upraw zajmują rośliny przemysłowe (15,8%), a następnie pastewne 11,7%. Pogłowie bydła w okresie ostatnich kilkunastu lat zmniejszyło o około 30%, natomiast nastąpił wyraźny - blisko dwukrotny wzrost pogłowia trzody chlewnej. Skup płodów rolnych na ogół dokonywany jest przez prywatnych pośredników i bezpośrednio przez zakłady przetwórcze tylko w niewielkim stopniu pod kontrolą rolników. Zarejestrowane punkty skupu płodów rolnych w gminie znajdują się jedynie w Bocheńcu, Piórkowie, Płonnym, Rętwinach i Szczutowie.

Rolniczy charakter gminy potwierdza niewielka liczba podmiotów gospodarczych innych branż. Według aktualnego wykazu podmiotów gospodarczych, na terenie gminy zarejestrowanych jest 130 firm, z których większość reprezentuje usługi (59), w tym budowlane, transportowe i stolarskie. Licznie reprezentowany jest handel (40 podmiotów) i przemysł (13 podmiotów). Najwięcej podmiotów działa w Radominie (43), Dulsku (15), Bocheńcu, Piórkowie i Szafarni (po 10 podmiotów).

Obszarem aktywizacji funkcji turystycznej stają się tereny położone wzdłuż rzeki Drwęcy na terenach wsi Płonko i Rodzone. Rzeka Drwęca jest atrakcyjnym, lecz dotychczas niezagospodarowanym, szlakiem turystycznym. Pojawiają się tutaj obiekty budownictwa rekreacyjnego, a także pierwsze gospodarstwa agroturystyczne.

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

7. ZASIĘG PROGRAMU

Na podstawie obowiązujących przepisów prawnych program usuwania i unieszkodliwiania wyrobów z azbestu ma objąć swym zasięgiem wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy. W szczególności adresowany jest do tych osób, na których działkach zlokalizowane są budynki pokryte wyrobami azbestowymi czyli popularnie nazywanym eternitem. W związku z udowodnionym szkodliwym oddziaływaniem azbestu w bezpośrednim otoczeniu na zdrowie i życie człowieka jak również na negatywnym oddziaływaniu na środowisko należy dążyć do jak najszybszego wyeliminowania azbestu z obszaru gminy Radomin.

Program swym zasięgiem dotyka zarówno właścicieli prywatnych nieruchomości, jak również obiekty będące własnością jednostek samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe oraz wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

Do obiektów będących własnością jednostek samorządu terytorialnego, w których będą realizowane przedsięwzięcia utylizacji azbestu należą: niżej wymienione placówki oświatowe m. in.; przedszkola, szkoły, placówki oświatowo - wychowawcze, placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, placówki artystyczne – ogniska artystyczne, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne, kolegia pracowników służb społecznych. Do innych obiektów użyteczności publicznej należą m. in. takie obiekty jak: ośrodki ochrony zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, kultury, bezpieczeństwa publicznego, oraz wszelkiego rodzaju pozostałe obiekty użyteczności publicznej.

Transportem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest powinien zajmować się uprawniony do tego podmiot prawny. Aby móc prowadzić to działanie w każdym przypadku potrzebne jest konieczne uzyskanie od właściwego starosty zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z przestrzeganiem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

spełniając określone w tych przepisach kryteria. Posiadacz odpadów, dokonujący ich transportu, obowiązany jest do posiadania dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych. Do przewożenia odpadów zawierających azbest mogą być używane samochody ciężarowe. Pojazdy przewożące odpady niebezpieczne powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu towarów niebezpiecznych.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

Odpady zawierające azbest, z uwagi na zakaz stosowania azbestu nie mogą być poddawane odzyskowi czy innemu wykorzystaniu i muszą być w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi oraz środowiska unieszkodliwiane przez składowanie. Odpady zawierające azbest umieszczać należy na składowiskach odpadów niebezpiecznych. Wszelkie prace związane ze składaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób uniemożliwiający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, zatem podstawowym. Zarządzający składowiskiem zobowiązany jest do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadu oraz karty przekazania odpadu.

8. ZESTAWIENIE ILOŚCI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH NA TERENIE GMINY RADOMIN

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

Tab. 1. Zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy

L.p.	Nazwa miejscowości	Ilość wyrobów zawierających azbest [kg]	Ilość wyrobów zawierających azbest [tona]
1.	Bocheniec	159580	159,58
2.	Dulsk	305650	305,65
3.	Gaj	117150	117,15
4.	Jakubkowo	91340	91,34
5.	Kamionka	30730	30,73
6.	Łubki	90120	90,12
7.	Piórkowo	184670	184,67
8.	Płonko	54670	54,67
9.	Płonne	153630	153,63
10.	Rętwiny	195910	195,91
11.	Rodzone	17710	17,71
12.	Szafarnia	106440	106,44
13.	Szczutowo	60800	60,8
14.	Wilczewko	118230	118,23
15.	Wilczewo	88990	88,99
16.	Radomin	135410	135,41
	Razem	1911030	1911,03

9. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU NA TERENIE GMINY RADOMIN

Rozbiórka oraz odbiór odpadów zawierających azbest będą prowadzone przez firmy

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

posiadające stosowane uprawnienia w tym zakresie. Termin prac w zakresie usunięcia odpadów z terenu nieruchomości uzgadnia wytwórca odpadów azbestowych z przedstawicielem firmy transportowej. Odbiór odpadów zawierających azbest od wytwórcy odpadów ich przekazanie na składowisko potwierdzone będzie kartą przekazania odpadu sporządzona w trzech egzemplarzach: jeden dla przekazującego odpady, drugi dla transportującego odpady zaś trzeci dla Urzędu Gminy.

Tab.2. Plan harmonogramu działania gminnego programu usuwania i utylizacji azbestu

L.p.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Działalność polegająca na informowaniu i edukowaniu właścicieli, zarządców i użytkowników wyrobów azbestowych;	Cały okres realizacji gminnego programu
2.	Działalność polegająca na sprawdzaniu aktualnej bazy danych o wyrobach azbestowych na terenie gminy;	Cały okres realizacji gminnego programu
3.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i innych; - złożenie i prowadzenie rejestru wniosków, - pozyskiwanie środków finansowych na realizację programu, - ogłaszanie przetargów na firmy przewoźne i zawieranie umów - ostateczne działania – usuwanie, odbiór, transport i składowisko	Cały okres realizacji gminnego programu
4.	Monitorowanie realizacji programu	Cały okres realizacji gminnego programu
5.	Ocena realizacji programu	Co roku
6.	Sprawozdawczość w zakresie programu	Co 5 lat

Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Radomin.

10. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

- Literatura

- ♣ Obowiązujące akty prawne dotyczące azbestu oraz ochrony przed jego szkodliwością.
- ♣ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów RP w dniu 14 maja 2002r.
- ♣ Plan Gospodarki Odpadami Gminy Radomin, marzec 2004r.
- ♣ Program Ochrony Środowiska Gminy Radomin, marzec 2004r.
- ♣ Azbest – narażenie i skutki zdrowotne – dr hab. Edward Więcek, Bezpieczeństwo Pracy 2/2004r.
- ♣ „Problemy zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu”, Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, praca zespołowa pod redakcją doc. dr hab. med. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej, Warszawa 2003r.
- ♣ Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005r.
- ♣ Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.
- ♣ Wybrane informacje i materiały ze strony internetowej www.e-azbest.pl
- ♣ Wybrane informacje i materiały ze strony internetowej www.mgip.gov.pl

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XII/58/11

RADY GMINY RADOMIN

z dnia 20 lipca 2011 roku

**Program usuwania i utylizacji azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie gminy
Radomin.**